

UNIVERSITY COLLEGE LONDON

University of London

EXAMINATION FOR INTERNAL STUDENTS

For The Following Qualification:–

B.A.

Scand. Studs. SC4141: An Advanced Scandinavian Language – Swedish

COURSE CODE : SCAN4141

UNIT VALUE : 0.50

DATE : 16-MAY-06

TIME : 10.00

TIME ALLOWED : 3 Hours

Answer ALL questions.

A. (30%) Read the two texts below and answer the questions 1 and 2 in your Answer Book.

Text 1:

“Bli snäll - och framgångsrik!”

Jo, hon är visserligen snäll, men det är kossorna på ängen också. Varför har det blivit så här? Varför har ordet snäll fått en så negativ klang? Så var det ju inte när vi var små. ”Du ska vara snäll mot din lillasyster.” ”Nu har du varit snäll, nu ska du få en glass.” Som vuxen är snäll nästan det sista epitet man vill förknippas med. Om man vill vara någon och nå nånvart. Eller är det precis tvärtom?

”Snällhet är den viktigaste enskilda framgångsfaktorn i våra liv. Om vi strävar efter att vara snälla mot andra, så kan vi helt enkelt inte undvika att göra gott för oss själva”, skriver Stefan Einhorn i ”Konsten att vara snäll”.

Vi möts på ett kafé i Hagaparken, ett stenkast från hans arbetsplats Karolinska Institutet. Stefan Einhorn insisterar på att bjuda fotografen Dan och mig på kaffe och morotskaka.

– Nästa gång är det ni som bjuder. Om inte mig så någon annan, säger han med en glimt i ögonen.

Och det är just det han vill förmedla: Snällhet smittar, sprider sig som ringar på vattnet. Vetenskapliga bevis finns. Som studien med bilister som köade till en betalstation på en motorväg i USA. När de kom fram till spärren hade bilen före redan betalat för dem. Vad gjorde de då? Betalade för bilen bakom förstås.

Man vet att nyfödda kan känna empati. Och hjärnforskning har visat att generositet ger samma lustkänslor som vissa droger. Vi mår helt enkelt bra av att göra gott mot andra. Livet blir meningsfullt, vilket ju är en slags framgång. Inre framgång. Men snällhet leder också till yttre framgång. Att det är den hårdföre, hänsynslöse som går över lik som når längst, det är en supermyt enligt Stefan Einhorn – vars egen karriär gick bättre än någonsin från den dag han började måna mer om sina medarbetare än sig själv.

Vad hände, blev du plötsligt en snäll människa?

– Inte plötsligt. Men jag kom in i en livskris för tio år sen. Grubblade och läste massor, om existentiella och andliga frågor. Om godhet och ondska. Jag fick nya insikter om vad som är viktigt i livet. Slutsatsen var, kort sagt, att godheten är den starkaste kraften inom oss människor. Och att den lönar sig. Jag försökte bli mer uppmärksam på både mig själv och andra. Jag var väl inte direkt nån skitstövel innan, men rätt arrogant och självupptagen. Mitt nya sätt att tänka silade ner genom organisationen. Det blev en annan stämning. Jag upplevdes inte som ett hot längre.

När vi slutar tävla börjar vi samarbeta i stället, och det gagnar ju alla. Men jag är självklart inte snällare än andra! Fråga min familj, jag får gliringar varje dag för att jag har skrivit den här boken. Och det är ju det svåraste, att vara snäll hemma, eller hur? Men jag lär mig varje dag. Jag har till exempel blivit mycket bättre på att tygla min ilska. Det där med ilska som en ventil funkar nämligen inte, ilska föder bara mer ilska enligt olika studier. Så jag försöker använda energin på ett mer konstruktivt sätt. Och jag har faktiskt blivit mindre arg.

Övning, övning, manar Einhorn i sin bok, som är både handfast och filosofisk. Varje dag består av en massa möten, på bussen, dagis, jobbet. Perfekta träningstillfällen då man kan försöka vara lite extra medveten om andra och hur man bemöter dem.

- Jag menar att äkta snällhet kräver eftertanke. Och en hel del självinsikt. Men först och främst måste man verkligen vilja vara snäll. Man måste leva med etiken i sitt hjärta, ha en vilja att göra gott och omsätta denna vilja i handling.

Inte så enkelt som det låter, får jag veta. Att göra gott för en behöver inte vara detsamma som att göra gott för en annan. Det handlar om empati, att försöka sätta sig in i hur andra tänker och känner. Empati är inte samma sak som snällhet men en förutsättning för att vara snäll i djupare mening. Vilket ibland innebär att man måste göra saker som på kort sikt inte alls uppfattas som snällt.

– Säg att din nya arbetskamrat luktar svett. Verkligen luktar. Att inte tala om det för henne, för att hon kan bli ledsen och sårad, är falsk snällhet, eftersom hon troligen kommer att bli baktalad och på sikt isolerad.

Äkta snällhet är att ha mod och civilkurage. Det är inte att jamsa med och hålla inne med vad man tycker. Det är inte att alltid säga "sanningen". Eller att enbart tänka goda tankar.

– "Det är tanken som räknas", är ett uttryck jag har väldigt svårt för. Typ "jag hade tänkt ringa men det blev inte av". Men då har ju ingenting hänt! Det är handlingen som räknas. Tankarna bakom är inte särskilt viktiga så länge handlingen gör gott.

Så du menar att man kan ha egoistiska motiv och ändå vara snäll?

– Absolut. Vad är det för fel med att vilja ha uppskattning och känna sig behövd? Vem vill inte vara populär? Och hur många genomgoda, totalt osjälviska människor finns det egentligen?

Men medge att snäll inte direkt är ett ord i tiden.

– Du menar att vi lever i ett hårt och cyniskt samhälle? Jag håller inte alls med. Tänk efter: Hur ofta blir du knuffad på tunnelbanan eller snäst åt i en affär? Och hur ofta möter du ett leende, en dörr som hålls upp, ett vänligt tack? Mycket oftare, eller hur? Du och jag är väl ungefär jämnåriga? Mobbning och trakasserier i skolan var ju legio på vår tid, man var ju totalt skyddslös och föräldrar och lärare fattade ingenting. Folk pratade inte med varandra ute på stan, man tittade konstigt på avvikande människor och så vidare. Medge att det har blivit mycket bättre! Men visst, snällhet kräver en del. Tid, ork och engagemang. Det gäller att prioritera.

1. Give brief answers in Swedish to the following questions on text 1:

- (a) Varför ska vi vara snälla? Ange åtminstone tre skäl från texten!
- (b) Hur och varför förändrade Stefan Einhorn sitt eget tänkande i slutet av trettioårsåldern?
- (c) Vad är snällhet enligt texten?
- (d) Är vi snällare nuförtiden eller har samhället blivit mer cyniskt enligt texten?
- (e) Hur säger texten att vi ska lära oss att bli snälla?

2. Write a summary of ca. 200 words of text 2 in English:

Text 2:

“Friår i utförsbacken”

Friår är en underbar idé. Tänk - att få betalt för att göra vad man vill under ett helt år. Vem skulle säga nej till det, bara en trångsynt arbetsnarkoman eller hur? Ändå är det endast ett politiskt parti som lanserat idén, miljöpartiet de gröna. Är de verkligen sådana glädjedödande torrbollar i alla de andra partierna?

Den sysslolöse gentlemannens tillvaro må te sig attraktiv, lyckligtvis förblir den dock ouppnåelig för de flesta. Torrbollar eller inte, de flesta politiska partier vet att arbete gör oss rika och att lättja leder till fattigdom. Samt att avvägningen mellan arbetstid och fritid måste göras med utgångspunkt i hur produktiva vi är i vårt arbete.

Just nu är inte svensk produktion mycket att skryta med. Den i valrörelsen så förgelseväckande 17:e platsen i välfärdsligan är ett mått och ett rätt abstrakt sådant. Uppgifterna om att Sverige inte längre kan bjuda cancersjuka rätt behandling i tid är en isande påminnelse om våra otillräckliga resurser.

Fler som bidrar till produktionen och betalar skatt till de offentliga kassorna borde därför vara ett överordnat mål i ett politiskt program. Särskilt om det upptar en rad kostnadskrävande reformer. Det gör de etthundratjugo punkter som regeringspartiet kommit överens med miljö- och vänsterpartiet om. En av dem är emellertid direkt

avsedd att få färre i arbete, punkten om friår. "Friår ska införas senast den 1 januari 2005 i hela landet" skriver de tre partierna.

Detta kommer säkert inte att ruinera landet. Villkoren verkar begränsande: den som tar ledigt ett år kan göra det med 85 procent av a-kassan, om arbetsförmedlingen kan anvisa en arbetslös person som vikarie. Hittills i försöksverksamheten har något tusental personer tagit chansen, de flesta offentliganställda kvinnor. Ett måttligt problem i jämförelse med de 1,3 miljoner i arbetsför ålder som varje dag står utanför arbetslivet som förtidspensionärer, sjuka, arbetslösa, "i åtgärder" etcetera. Det är en fjärdedel av arbetsstyrkan.

Det som oroar är i stället den förvända föreställningen om arbete som ligger bakom förslaget om friåret. Arbetslösheten kan inte lösas genom att någon annan blir utan arbete utan genom att nya arbetstillfällen uppstår. Och det sker genom ökad efterfrågan på svenska varor och tjänster. Fler människor i konkurrenskraftigt arbete ger också större resurser till den offentliga sektorn, som alltså i sin tur kan erbjuda fler arbetstillfällen.

Friår är en lyxartikel som skattebetalarkollektivet erbjuder en liten grupp människor. Det är förvånande att socialdemokratin med sin starka jämlikhetssträvan godtagit det. Mest oroande är ändå den undertext som bär avsnitten om arbetsliv och hälsa i de hundratjugoen punkterna. Det är som vore arbetsplatserna terapeutiska oaser där sköra människor ska uppehålla sig av sociala och känslomässiga skäl. Inte att arbete handlar om att uträtta något viktigt och betydelsefullt, något som går utöver individens eget välbefinnande.

Ett väl utfört dagsverke är den bästa huvudkudde, hette det en gång. Naturligtvis är det en sörgårdsdevis men den rymmer också en sanning. Arbetstillfällena måste sättas upp i samspel mellan vad som ska presteras och den individ som ska prestera. Ingen verksamhet är till för sin egen skull. Arbetstillfällena är ingen kostnad som kan ransoneras och fördelas. Men denna sanning tycks ha fördunklats.

Punkten om friår är en eftergift för ett litet parti med en egenartad föreställning om arbete och välstånd. Den bygger på samma logik som miljöpartiets syn på ekonomisk tillväxt: ju mindre vi arbetar och skapar, desto bättre. I botten anar man synen på människan som ett problem.

B. (20%) Translate the following passage into Swedish in your Answer Book.

The Genius

Some kids are 'girly' by nature but I was girly by conviction. Mother had told me about geniuses; I wanted to be one, and I could see for myself that fighting, as well as being sinful, was dangerous. The kids round the block where I lived were always fighting. Mother said they were savages, that I needed proper friends, and that once I was old enough to go to school I would meet them.

My way, when someone wanted to fight and I could not get away, was to climb on to the nearest wall and argue like hell in a shrill voice about Our Blessed Lord and good manners. This was a way of attracting attention, and it usually worked because the enemy, having stared at me for several minutes, wondering if he would have time to hammer my head on the pavement before someone came out to him, yelled something like 'blooming girl' and went away in disgust. I didn't like being called a girl but I preferred it to fighting. I felt very much like one of those poor mongrels who slunk through our neighbourhood and took to their heels when anyone came near them, and I always tried to make friends with them.

C. (50%) Write an essay on ONE of the following topics in Swedish (AT LEAST 500 words):

1. Vad innebär det att vara brittisk?
2. Diskutera om man blir lycklig av rikedom.
3. Är det svårt att vara man i dag? Diskutera!
4. Diskutera om demokrati är en universiell rättighet.
5. "När du är i Rom, gör som romarna" – vem ska anpassa sig efter vem i dagens kulturblandade samhällen?
6. Hur bra är det egentligen att vara snäll?